

Steve Jobs kể về cuộc đời và cái chết trong di văn viết

Tác Giả: Thanh Kim Pham

Thứ Sáu, 07 Tháng 10 Năm 2011 04:50

"Tôi chưa bao giờ có bằng đời học. Phải thú nhận đây là lần tôi tiếp cận gần nhất với mặt buổi tối nghiệp. Tôi mượn kể về các bản ba câu chuyện về cuộc đời tôi."

Nhưng tôi phát biểu tại lễ tối nghiệp ở Đại học Stanford năm 2005 với thân thể, sự nghiệp, tình yêu và sự mất mát của Steve Jobs trở thành một trong những bài di văn viết đời và đáng nhớ nhất trong lịch sử nhân loại.

Steve Jobs đã qua đời vào sáng 5/10/2011, khi còn trẻ già và ốm yếu. Ông là người kín tiếng, gần như không bao giờ nói về đời tư và cuộc trò chuyện cuối cùng nhất có lẽ là bài phát biểu dưới đây:

Steve Jobs - một biểu tượng công nghệ của thế giới. Nh: Apple.

Steve Jobs - biểu tượng công nghệ của thế giới.

"Tôi rất vinh dự có mặt trong lễ trao bằng tối nghiệp của các bạn hôm nay tại mặt trong những trường đại học uy tín nhất thế giới. Tôi chưa bao giờ có bằng đời học. Phải thú nhận đây là lần tôi tiếp cận gần nhất với mặt buổi tối nghiệp. Tôi mượn kể về các bản ba câu chuyện về cuộc đời tôi. Không có gì nhảm nhí. Chỉ là ba câu chuyện."

Chuyện thứ nhất là về việc kể tôi các đau khổ (kể tôi các sự kiện)

Tôi bắt đầu Reed College ngay sau 6 tháng đầu, nhưng sau đó tôi đăng ký học thêm 18 tháng nữa trước khi thực sự rời trường. Vì sao tôi bắt đầu?

Mọi chuyện như đã diễn ra như tôi kể khi tôi sinh ra. Mẹ tôi là một sinh viên, bà chưa kết hôn và quyết định gọi tôi làm con nuôi. Bà nghĩ rằng tôi cần được nuôi dưỡng bởi những người đã tối nghiệp đời học nên sắp đặt để trao tôi cho mặt về chúng luýt sự ngay trong ngày sinh. Tuy nhiên, mọi chuyện thay đổi vào phút chót bởi họ mượn nhận một bé gái thay vì tôi.

Vì thế, cha mẹ nuôi của tôi, khi đó đang nằm trong danh sách xếp hàng, đã nhận được một cú điện thoại vào nửa đêm rằng: "Chúng tôi có một đứa con trai không mong đợi, ông bà có muốn chăm sóc nó không?" và họ trả lời: "Tất nhiên rồi". Một tuần sau đó phát hiện ra mẹ nuôi tôi của bao giờ tất nhiên phải hỏi còn cha tôi thì của tất nhiên phải thông trung hỏi. Bà tôi chỉ ký vào giấy tờ trao nhận và chỉ đúng ý vài tháng sau đó khi bố mẹ tôi hỏi ngày nào đó tôi sẽ vào đời hỏi.

Sau đó 17 năm, tôi thức sẽ đã vào đời hỏi. Nhưng tôi ngây thơ chọn ngôi trường tốt nhất gần nhà đời hỏi Stanford vậy. Toàn bộ số tiền tiết kiệm của bố mẹ tôi phải dồn vào trả học phí cho tôi. Sau 6 tháng, tôi thấy việc đó không hề hiệu quả. Tôi không có ý niệm về những gì tôi muốn làm trong cuộc đời mình và cũng không hiểu trường đời hỏi sẽ giúp tôi nhận ra điều đó như thế nào. Thế đó, tôi tiêu hết tiền mà cha mẹ tiết kiệm cả đời. Vì vậy tôi ra đi với niềm tin rằng mình sẽ sống sót. Đó là khoảnh khắc đáng sợ, nhưng khi nhìn lại, đây lại là một trong những quyết định sáng suốt nhất của tôi. Tôi bắt đầu học những môn học bắt buộc mà tôi không thấy hứng thú và đăng ký học môn tôi quan tâm.

Tôi không có sự tự tin trong kỹ thuật, nên tôi ngủ trên sàn nhà của bạn bè. Tôi đem đi vài chai nước ngọt 5 cent để mua đồ ăn và đi bộ vài km vào thị trấn để có một bữa ăn ngon miệng tại thị trấn Hare Krishna. Nhưng gì tôi muốn nói là sau này tôi nhận ra việc cố gắng theo đuổi niềm đam mê và thả mình vào sự tò mò của mình là vô giá.

Tôi sẽ kể cho các bạn một ví dụ: Đời hỏi Reed khi đó có lẽ là trường tốt nhất dạy về nghệ thuật viết chữ đẹp. Một lớp học. Không khuôn viên là các thầy áp-phích, tranh vẽ với những dòng chữ viết tay tuyệt đẹp. Vì tôi đã bỏ học, tôi quyết định chỉ đăng ký vào lớp dạy viết chữ để tìm hiểu học làm điều đó thế nào. Tôi học cách biến hóa với nét bút, về những cách giao các chữ, về nét nghiêng, nét đứng. Đây là môn học nghệ thuật và mang tính lịch sử mà khoa học không thể nắm bắt được và tôi thấy nó thật kỳ diệu.

Nhưng thế này khi đó dường như chúng có chút gì đó trong cuộc đời tôi. Nhưng 10 năm sau, khi chúng tôi thiết kế máy Macintosh, mình thấy như trở lại trong tôi. Và chúng tôi đưa nó vào trong Mac. Nó là máy tính đầu tiên có các font chữ đẹp. Nếu tôi không bỏ học chỉ theo một khóa duy nhất đó, máy Mac sẽ không bao giờ được trang bị nhiều kiểu chữ học có được sẽ cần xếp hàng về những cách các chữ như vậy (sau này Windows đã sao chép lại). Nếu tôi không bỏ học, tôi có lẽ sẽ không bao giờ tham gia lớp nghệ thuật viết chữ và máy tính có lẽ không có được học những chữ phong phú như hiện nay.

Tất nhiên, chúng ta không thể kể lại các dấu ấn tởn lại, bởi chỉ có thể kể lại chúng khi nhìn lại quá khứ. Vậy hãy tin rằng các dấu chấm, các số kiển trong cuộc đời bạn và mặt này hay mặt khác sẽ nh hể ng đ n tởn lại của bạn. Bởi phải có niềm tin vào mặt thế gì đó - số can đ m, số ph n, cuộc đời, đ nh m nh hay b t c đ u gì - cách nghĩ đó đã t o nên nh ng số khác bi t trong cuộc đời tôi.

Câu chuyện thứ hai là về tình yêu và số mặt mắt

Tôi may mắn khi đã nh n ra nh ng gì tôi yêu quý ngay t khi còn trẻ. Woz (Steve Wozniak) cùng tôi sáng lập Apple t i garage của bạn m khi tôi m i 20 tu i. Chúng tôi làm vi c m t mài trong 10 năm và phát tri n t m t cái nhà xe thành m t công ty tr giá 2 t USD v i 4.000 nhân viên. Chúng tôi cho ra đời thành qu sáng t o - Macintosh - khi tôi m i b c sang tu i 30.

Sau đó, tôi b sa th i. Sao bạn lại có thể b sa th i t i ngay công ty mà bạn lập ra? Apple đã thuê m t ng i mà tôi nghĩ là đ tài năng đ đ u hành công ty v i mình và năm đ u tiên, m i thế đã di n ra t t đ p. Nh ng sau đó, t m nhìn v tởn lại của chúng tôi khác nhau và không thể h p nh t. Khi đó, ban lãnh đ o đ ng v phía ông y. t tu i 30, tôi ph i ra đi. Nh ng gì tôi theo đ u i c đ i đã bi n m t, nó đã b phá h y.

Tôi không bi t ph i làm gì trong nh ng tháng tiếp theo. Tôi c m th y nh mình đã đánh r i m t cây g y trong cuộc ch i khi ng i ta v a trao nó cho tôi. Tôi đã g p David Packard và Bob Noyce, c g ng xin i vì đã làm m i chuy n tr nên t i t . Tôi còn nghĩ đ n chuy n b cu c. Nh ng m i thế b t đ u kéo tôi tr i. Tôi v n yêu nh ng gì tôi làm. B c ngo t t i Apple không thay đ i con ng i tôi. Tôi b t ch i, nh ng tôi v n yêu. Vì thế tôi quy t đ nh làm i t đ u.

Khi đó tôi đã không nh n ra, nh ng hóa ra b sa th i khi Apple lại là đ u t t nh t dành cho tôi. Số c ép duy trì s thành công đ c thay thế b ng tinh thần nh nhàng của ng i m i b t đ u i, không ch c v nh ng gì s di n ra. Nó gi i phóng tôi đ b c vào giai đ o n sáng t o nh t cu c đời.

Trong năm năm tiếp theo, tôi thành lập NeXT và m t công ty khác mang tên Pixar và ph i lòng m t ng i ph n tuy t v i, ng i tr thành v tôi sau này. Pixar t o ra b phim t đ h a máy tính đ u tiên trên thế gi i - Toy Story và hi n là x ng phim hoạt hình thành công nh t thế gi i. Apple mua lại NeXT, tôi tr i Apple và công ngh tôi phát tri n NeXT là tr ng tâm trong cuộc

Tôi hôm đó, tôi được kiểm tra sinh thi. Họ đút một ống qua cổ họng tôi xuống dạ dày và ruột rồi đặt một cái kim vào tuyến tụy để lấy mẫu u tế bào khi u. Tôi giữ thái độ bình thường, và vì tôi, cũng có một lúc đó, kể với tôi rằng khi các bác sĩ xem các tế bào dưới kính hiển vi, họ đã reo lên khi phát hiện ra đây là một triệu chứng hấp thụ tuyến tụy hiếm hoi có thể chữa được bằng cách phẫu thuật. Tôi đã được phẫu thuật và bây giờ tôi đã khỏe lại.

Steve Jobs mất ngày 5/10. Nguồn: Yahoo News.

Đó là lần gần nhất tôi đi một vòng cái chết. Tôi hy vọng lần tiếp theo sẽ là vài chục thập kỷ nữa. Không ai muốn chết. Ngay cả những người muốn lên thiên đàng cũng không muốn chết đi đó. Nhưng cái chết là đích đến mà chúng ta đều phải đi. Không ai thoát được nó. Cái chết như là phát minh hay nhất của sự sống. Nó là tác nhân thay đổi cuộc sống. Nó lo sợ bị sự cũ kỹ (người già) đem đến cho cái mới (lớp trẻ). Các bệnh chính là thế hệ trẻ, nhưng ngày nào đó sẽ già đi và rời bỏ cuộc sống. Xin lỗi vì đã nói thế nhưng đúng đó là sự thật.

Thời gian của bệnh không nhiều, đừng lãng phí bằng cách sống cuộc đời của người khác. Đừng nghe những lời giáo điều, vì đó là suy nghĩ của người khác. Nhưng đừng ngừng quan tâm đến những khát vọng nói bên trong bệnh. Chúng biết bệnh muốn gì. Mọi thứ khác chỉ là thế yếu.

Khi tôi còn trẻ, có một cuốn sách thú vị là The Whole Earth Catalog (Cuốn nang thế giới). Nó giống như một cuốn kinh thánh, kim cương của thế hệ tôi. Tác giả Stewart Brand tạo ra nó vào thập niên 60, trước khi máy tính cá nhân. Nội dung sách được soạn bằng máy đánh chữ, bằng kéo và bằng máy ảnh polaroid. Nó như Google trên giấy và video. Bìa sau của cuốn sách có in như một con đường trong ánh bình minh, bên dưới là dòng chữ: "Sống khát khao. Sống đời khỏe". Tôi luôn chúc điếu đó cho chính mình. Hôm nay, các bệnh tật nghiêm trọng và sắp bước vào cuộc đời mới, tôi cũng chúc điếu đó cho các bệnh.

Hãy luôn khao khát. Hãy luôn đời khỏe.

Steve Jobs và cuộc đời và cái chết trong di sản văn hóa

Tên: Thanh Kim Pham

Thời gian: 07 Tháng 10 Năm 2011 04:50
